

פחד דוד



יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זע"א



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:32 | 18:47 | 18:39 | 18:49

מוצאי שבת 19:46 | 19:48 | 19:48 | 19:48

רבינו תם 20:25 | 20:23 | 20:25 | 20:25

משכיל לדוד

דרכים להתקדשות בעבודת השי"ת

ישראל היו משועבדים במצרים וסבלו יסורים נוראים, וכואב את כאבם, רואה האיק השי"ת עשה להם ניסים ונפלאות ושפט במכות גדולות את אויביהם, ושמה שמרגיש את שמחתם, מיד הוא מרגיש בעצמו הרגשה של בן חורין. אבל לולא הרגשת הצער על סבלם של אבותינו וכן שמחתו על הצלת אבותינו, הוא היה רחוק מהכרת הנס שנעשה לאבותינו ולעצמו, ולא היה מרגיש כלל את עצמו לבן חורין.

משום כן בדווקא חג הפסח הוא זמן חרותינו האמיתי. דבר זה נובע כתוצאה מן החירות שזכו לה אבותינו במצרים, על ידי ניסים גדולים ונוראים שבלעדיהם לא היינו קיימים כבני חורין. שהרי כשהקב"ה עשה את הנס לאבותינו במצרים, דאג לכך שהתוצאות של הנס שהוא ישיעו וימשיכו כוחות של קדושה והרגשה מן הנס העיקרי שהוא המושך לדורות הבאים אחריו, שיהיו נמשכים ומקבלין שפע של הארה מאין סוף מקדושת החג הראשון והניסים שנעשו בו. וכאשר האדם מתעורר בשמחה גדולה, הרי בלי ספק הוא ירגיש מאוטה שמחה גדולה להיות בן חורין שהרגישו אבותינו בצאתם ממצרים.

משל לקטר של רכבת המושך אחריו עשרות קרונות. כל הקרונות נמשכים מכה הקטר הראשון שהוא העיקרי שבו נמצא הנהג המפעיל את המנוע, ורק פתי יחשוב שהקרן האחרון נמשך מאליו בלי עזרה וקשר לקרן הראשון. היוצא איפוא מכל האמור, שעל האדם להמשיך על עצמו משמחת קדושת החג, כפי שהיה שמח בחג עצמו. זהו דכתיב (דברים ט"ז י"ד) ושמחת בחגך והיית אך שמח, כלומר מה שהתורה הוסיפה אך שמח, דבר זה בא להורות לאדם שעליו להמשיך את הקשר שלו עם הקב"ה אף לאחר חג בעבודת ה' מתוך שמחה, ולהמשיך לדבוק בו ולהאמין בו כפי שעשו האבות הקדושים ששמם רמוז בשם אהיה.

ומהאי טעמא מזכירים ברכת האבות בתפילת שמונה עשרה, כדי להתקשר דרכם אל הקב"ה, על ידי שהאדם מעורר זכות עליו, ממילא זכות אבות מגנת בעדו בעולם השפל הזה בו היצר הרע מנסה לנתק את האדם ולהרחיקו מהקב"ה.

ולמה באמת התורה הזכירה בדווקא אך שמח, את הרמז לשם אהיה. לרמז, שרק ע"י שמחה זוכה האדם לדביקות בשכינה ובשם הקדוש הזה, שבכח השם הזה נגאלו בני ישראל ממצרים, ואף עתידים להגאל בעזרת ה' בגאולה האמיתית במהרה בימינו ע"י השם הזה. כפי שנאמר (שמות ג' י"ד) אהיה אשר אהיה, וכדאיתא ברש"י ז"ל אהיה עמם בצרה הזאת, אשר אהיה עמם בשעבוד שאר מלכויות. והנה, חשבתי להוסיף בזה. פעמיים שם אהיה (42) עולה בגימטריא כנגד ודברת בם, ללמדנו, שבזמן שהאדם עוסק בתורה ובמצוות, וכל דבוריו הם רק בדברי תורה ובכל מה שקשור לתורה ולמצוות, הוא מחיש את הגאולה, ואין בכח היצר הרע לכבוש אותו ותחת ידו.

כמו כן, ארבעה פעמים שם אהיה (84) עולה בגימטריא כנגד דף שהוא דף היומי. שבזכות דף היומי שאדם קובע לעצמו ללמוד כל יום בגלות, הוא מוקף מאור פנימי וחיצוני בארבע שמות אהיה מכל צדדיו, וגופו יא ניצול מכל דבר רע על ידי הדף הזה המגין עליו כחומה בצורה.

זמן חירותנו לכל השנה מגיע מכח חג הפסח

בתפילת החג אנו אומרים "ותתן לנו ה' אלוקינו באהבה מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון את יום חג המצות הזה זמן חרותינו, מקרא קודש זכר ליציאת מצרים".

ויש לשאול, שהרי לכאורה יש סתירה בדברים. בהתחלה אנו אומרים חג המצות זמן חרותינו, משמע שאנו מודים להקב"ה על חרותינו שאנו נמצאים בה עכשיו, ואילו בהמשך אנו אומרים זכר ליציאת מצרים, דהיינו שכל חג הפסח הוא רק זכר ליציאת מצרים שיצאו אבותינו משם, ולא דווקא לחירות.

ועוד, מצינו לחז"ל האומרים (פסחים 107): חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. ולכאורה הדבר מופרך, האיק יתכן לחייב איש ישראלי להרגיש עכשיו בן חורין כאילו הוא יצא ממצרים, בו בזמן שאף פעם הוא לא היה משועבד במצרים.

משל למה הדבר דומה, לעני הנמצא במצוקה גדולה עד כדי כך שאין לו אפילו פת לחם להשביע את רעבונו. הרי לא יתכן בשום אופן שירגיש שבע כעשיר. וכן להיפך, עשיר שאינו חסר כלום אינו יכול להרגיש הרגשה של עני המחוסר כל.

ובהסבר הענין נראה. כדי שהאדם יוכל לבוא לידי אמונה איתנה, ולהשיג את ההשגה הנפלאה הזאת, ולהרגיש שאילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי עדיין אנו ובנינו משועבדים היינו לפרעה במצריים, זקוק הוא להרבות בתפילה על כך. כמו כן עליו לחנך את הבנים לאמונה איתנה מקטנותם. לכן צריך להרבות בלילה הזה בסיפור יציאת מצרים, כדי להשריש בלב הבנים אמונה אמיתית בהשי"ת בלי עירוב של ספיקות.

והנה, בזמן כתיבת מאמר זה ביום אסרו חג, שאל אותי בני הקטן: מדוע בפסח מותר לאכול רק מצה ובמשך כל השנה מותר לאכול חמץ ומצה. ואמרתי לו על כך: הרי שאלת אותי כבר בליל הסדר "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות", ועניתי לך על כך. אמר לי: התשובות שענית לי לא היו מספיקות. ואז התחלתי שוב להסביר לו.

אבל לבסוף, כשראיתי אותו עדיין מסתפק אמרתי לו כך צויה הבורא יתברך. ועל כך אמר לי: כל פעם שאין לך תשובה על שאלה שאני שואל אותך, אתה עונה שכך צויה ה'. חייכתי ואמרתי לו: אתה צודק. תן לי זמן לעיין בספרים ואתן לך תשובה.

רואים אנו מכאן, שאם נותנים לילד לגדול עם ספיקות ח"ו, הרי כשיגדל יסאר מסתמא עם אותם ספיקות ואולי אף יותר, ושוב לא ירגיש את הניסים ונפלאות שעשה ה' עם אבותינו בהוציאם ממצרים, וכשיגיע עת דודים ויבנה את ביתו, ויחוג בביתו עם משפחתו את ליל הסדר, הוא יקרא את ההגדה כמו סיפור מבלי להרגיש הרגשה פנימית, שלולא ה' שגאלם ברחמי את אבותינו ממצרים הרי אף הוא היה עדיין משועבד במצרים.

והנה ידוע שאתערותא דלתנא גורם לאתערותא דלעילא (זה"ק ח"א פח). המסייעת לאדם לחוש לעצמו, וכן להעביר את התחושה לאחרים כאילו הוא יצא ממצרים. והאדם יכול להגיע לידי כך על ידי בדיקה וביטול וביעור חמץ וכל ההכנות הקשורות לחג הפסח.

וכאשר האדם מתבונן ומקשר עצמו עם העבר בזמן שבני

הילולא דצדיקיא



יט - רבי אהרן הגדול מקרלין

כ - רב האי גאון ראש ישיבת פומבדיתא

כא - רבי חיים שאול גריינמן

כב - רבי ראובן קרישבסקי

כג - רבי כמוס עמוס ימין ראב"ד לוב

כד - רבי חיים יצחק חייקין ראש ישיבת חכמי צרפת

כה - רבי חיים הלברשטאם בעל ה'דברי חיים' מצאנז

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

כמה שינים יש לאדם?

התשובה לכך משתנה בין אדם לאדם והיא נעוצה בזהותו הלאומית.

עובדה מפליאה נמצאת בספר מדרש תלפיות (ענף איברים), שרק לישראל יש שלושים ושנים, אבל לאומות העולם יש שלושים ושניים, ועכו"ם שהוא עתיד להתגייר הקב"ה בורא אותו לכתחילה עם שלושים ושנים שיניים.

רמז לכך כותב רבינו חיים ויטאל מדברי הפסוק "ולבן שינים מחלב" (בראשית מט, יב) שמכאן משמע שמספרם של השיניים הם ל"ב - נתיבות החכמה.

הגר"י זילברשטיין שליט"א סיפר על רופא גוי אחד בחו"ל שהוא שונא יהודים, וכשבא אליו אדם לטיפול, סופר לו את שיניו, ואם יש לו שלושים ושנים שיניים, אינו רוצה לטפל בו.

מנין שונה למספר השיניים מובא בספר 'מנחת יהודה', שלעכו"ם יש רק שלושים ואחת שיניים, ולפי זה פרשו דורשי רשומות את הנאמר בהגדה בדרך צחות "ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר, ואף אתה הקרה את שיניו" - היינו כיון שהוא רשע וכופר בעיקר, דינו כעכו"ם, ואם כן למה לו ל"ב שינים כישראל, צריכים לש" בור לו את השן המיוחדת לישראל ואז תהייה לו ל"א שיניים בלבד כמו לשאר הגויים.

תלמיד חכם גדול אחד, שלמד בישיבתו של החפץ חיים סיפר: פעמים רבות הייתי מגיע לביתו של החפץ חיים: פעם, כשהחפץ חיים היה בגיל שמונים ושלוש לערך, למרות החולשה שפקדתהו באותו יום, היה אז בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו. מחמת החולשה שכב רבינו במיטתו. לפתע הוא מורה לי להתקרב אליו, ומב" קש שאפתח את פיו. כשהסתי הורה לי שנית "תפתח את פיו".

אחר הבקשה השניה, עשיתי כבקשתו, ופתחתי את פיו הקדוש. לפני נגלו שתי שורות שיניים צחורות כשגל, מסודרות ומתוקנות כדבעי, משל היה זה ילד קטן שעוד לא הספיק לפגום את השיניים שקיבל מהקב"ה.

החפץ חיים פונה אלי ומבקש דבר נוסף: "תספור נא כמה שיניים יש בפי". גם הפעם לא איפשר לי רבינו לח" שוב הרבה, והאיץ בי לספור את שיניו. מה אומר ומה אדבר; החילותי במשימה הקשה, ובסיומה הגעתי למספר שלושים ושנים, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם. שן אחת לא חסרה ולא נפגמה! כל השיניים היו בריאות וחזקות כביום נתינתן.

למותר יהיה לציין שבגיל מבוגר שכזה שבו היה החפץ חיים באותה תקופה, אין הרבה קשישים שזוכים למתנה שכזו. לאחר שעשיתי את שביקש לקח החפץ חיים את ידי, ואמר בחיך, בחיך כזה

שאי אפשר לשכוח לעור למים "אני שמרתי

על הפה שהקב"ה נתן, והקב"ה שמר

על הפה שלי".

המוציא לחם מן הארץ

שמימיים. הנה הצליחה לייצר לבדה לחם הראוי למאכל אדם! והלא פלא פלאים הוא.

אך לכל בר דעת ברור שאין הדבר כך. כל התוצרת היוצאת ממכונה משוכללת זו היא בזכות בעל המאפייה שרכש את המכונה, נתן בתוכה קמח ומים, דאג לספק לה חשמל כראוי ועוד ועוד. לולא חלקו בעניין - לא היה בכוח המכונה להוציא מתוכה מאפים משובחים וטובים.

כך העולם שברא ה' יתברך.

למתבונן מן הצד נראה שהכוח והגדולה שייכים כולם לשמש, לירח, לעננים הממטירים גשם, לאדמה ולשאר גרמי הטבע השונים שפועלים יחד להצמיח תבואה דשנה ופירות רעננים.

אך האדם הפיקח מיטיב לראות שיש אדון לבירה, ישנו כוח עליון רב חשיבות שמפעיל את כל גורמי הטבע ומסובב אותם בכיוון הנכון כך שיפעלו על מתכונתם המסודרת ללא הפסק. לולא הקב"ה המסדר את כל מהלך העניינים - העולם לא היה יכול להתקיים, ורק בעזרתו יתברך יש לנו את כל צרכינו על פני האדמה.

באחד מביקוריי בלוס אנג'לס שבקליפורניה, ביקרתי במאפיה גדולה מאד המייצרת עוגות, לחמים ושאר מיני מאפה.

כשנכנסתי לאולם הייצור של המאפייה נדהמתי לראות מכונת ענק שאורכה כמה מאות מטרים, בקצה האחד שלה מוכנס לתוכה הקמח הפשוט, ומהקצה השני יוצאים מוכנים כיכרות הלחם הריחניים והמוכרים.

במעקב אחר כל שלב משלבי האפייה, יכולתי להבחין בתהליך עשיית הלחמים במכונה האדירה. לאחר שהקמח מוכנס למכונה במינון מדויק הוא עובר תהליך של ניפוי. בשלב הבא נמזגים לתוכו באופן אוטומטי מים ושאר חומרים. המכונה המשוכללת אינה מתעייפת ומערבלת היטב היטב הכל ביחד, ואחר כך לשה את הבצק עד שמתקבלת עיסה הראויה לאפייה. כך נגלו לנגד עיניי המתפלאות כל שלבי הקליעה, האפייה והאריזה, עד לקבלת המאפה המוכן לשווק ולמאכל.

בעומדי למול המכונה המופלאה חשבתי לעצמי שכאשר בן אנוש רואה את כל שלבי הייצור במכונה, נדמה לו שמכונה זו היא בעלת כוחות

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "היתה עלי יד ה'". (יחזקאל לז)

הקשר לשבת חול המועד: בנבואת יחזקאל מוזכר ענין תחיית המתים וגאולת ישראל, והוא מענין חג הפסח כי בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל.



נצור לשונך

מחויבין אנשי העיר לפרנסו

תולה ארץ על בלימה

ישנו ענין שכמה אנשים נכשלים בו. כגון, שיש בעיר אנשים שמוחזקים לעניים, וצריך ליתן להם צדקה, ואירע שאחד הוציא עליהם דיבה שהם באמת אינם עניים, אך עושים עצמם כעניים כדי לרמות בני אדם.

ועל פי דין תורה הוא עולה רבה, כי דבר זה בכלל מקבל לשון הרע ממש, כי אם היה הולך על פי התורה, שאין להאמין לשון הרע רק לחוש, כי עדין הוא עומד בחזקתו, שהוזק זמן רב לפני, ומחויבין אנשי העיר לפרנסו, ורק צריך לחוש לדברי המספר ולדרוש אחר זה היטב. וכל זמן, שלא יתברר הדבר לאמתו, אין רשאיין לפטור את עצמן מדין חיוב צדקה, ועל זה וכיוצא בזה אמרו רז"ל את הפסוק "אל תגזול דל כי דל הוא".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



הנשמה היהודית מתעוררת בחג הפסח

חג הפסח נקרא בשם חג המצות, מצות מלשון מצוות. בני ישראל יצאו בחג זה ממצרים כדי לקבל עליהם את המצוות. וכשם שהמצות הם דקות, כך אדם אוהב את המצוות ורוצה להרגיש בהם שלא יהיו קשות. שכן כידוע הקב"ה לא נותן לעם ישראל מצוות שהם לא יכולים לעמוד בהם, ואף שלמעשה המצוות נחשבות לנו לגדולות אבל המה רק קטנות וכל אדם יכול לעמוד בהם. לכן נקרא חג המצות על שם המצוות.

ואף גם חג זה נקרא בשם חג פסח, פסח מלשון פסיחה, לפסוח ולעבור. כלומר, שאדם יפסח וישכח מהעבר ויתחיל דף חדש. וכמו שהקב"ה פסח על כל הבתים בעם ישראל, כך אנחנו פוסחים על כל הדברים הרעים שעשינו עד עכשיו, ונתרכז להבא בקיום מצוות.

ועוד חשבתי להוסיף בזה. חג הפסח הוא חג מיוחד במינו, שכן כולם מתכוננים לחג זה; עניים ועשירים כאחד. וחשבתי, שבחג זה מתעורר בכל אחד הנשמה היהודית, כי חג הפסח הוא חג שמלא במצוות, כמו הסיבה, ד' כוסות, אכילת מצות, אכילת מרור, ועוד. שהרי כל הענין של יציאת מצרים היתה הכנה לקבלת התורה, כמו שהקב"ה אמר למשה (שמות ג' י"ב) בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה. כי אם לא כן הקב"ה לא היה מוציא את בני ישראל ממצרים, ואם כן, כל הניסים שעשה להם זה כדי להכין אותם לקבלת המצוות.

ואכן מרגישים היום את חג הפסח על ידי הנקיון, כי אין בית שלא מנקים אותו. ואפילו אלו שלא נמצאים בבית מנקים אותו, כי יש התעוררות של נקיון. ועל זה אמרו חז"ל שזה חג של נקיון של העבירות, להתנקות מהעבירות ולהגיע למצוות, בבחינת משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן של מצוה.

ואמנם, כדי להרגיש מה הוא חג הפסח צריך להיות יהודי. כי רק יהודי מרגיש את קדושת הפסח. ועל זה נאמר "פסח הוא לה", זהו חג של הקב"ה. כמו שהקב"ה פסח על הבתים של בני ישראל בזמן של מכת בכורות, והרג רק את הבכורים של המצרים, כך אנו צריכים להרגיש בחג זה.

הרי לנו, כי חג הפסח וחג המצות קשור האחד בשני, גם לפסוח על העבירות וגם לקיים מצוות, גם פסח וגם מצוה. דהיינו, אדם צריך להתכונן ולפסוח על הדברים הרעים שעשה ולהיכנס לדברים הטובים ולקיים מצוות. וזאת היא גם הבחינה של הנקיון בפסח. להתרחץ ולפסוח על הדברים הרעים כדי ללבוש בגדים נקיים. לכן החג הזה נקרא גם חג הפסח וגם חג המצות.

קולמוס הלב



פיוט לחג המצות מכ"ק רבינו חיים פינטו זיע"א
(סימן: אני חיים בר שלמה חזק, נועם ה' א-להי אתה)

אשורר שירה חדשה, לה' עושה גדולות
הלא הוא, הפליא ועשה, מופתים ואתת מעלות
ועדה ברה וקדושה, הוציא אותה מאפלות
ואור גדול האיר לנו, כאור חמה שבעתים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

נתן לדם את מימיהם, ולשתות מהם לא יכלו
וכן עשו חרטומיהם, לשטח הנראה כלו
כי אין השליטה להם, במה שהוא מתחת לו
ולא סר ממעללו, האכזר מלך מצרים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

יחיד שליט בנבארים, גזר וצפרדע עלתה
וממנה היו יוצאים מחנות וזעקה רבתה
ובתוך מעיהם נחבאים, לא האמינו גם עתה
כי בלהטיהם נעשתה צפרדע במצרים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

חזק יסף להכותם, בכנים בכל גבולם
רחשו גם ובכהמתם, כי כן גזר מלך עולם
חרטמים קצרה יכלתם, בושש ונכלמו כלם
אמרו זאת אצבע חי נעלם, של א-להי השמים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

יחד באו ונאספו, כל מיני חיות הטורפים
טרף גדול בהם טרפו, מאד והנם זועפים
דבר ושחין גם נגפו, בדרך כבוד רשפים
הכה בו רעים מקציפים, אל מתחת השמים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

יסף אדיר להכותם, מכה רבה ועצומה
ארבה עלה לאדמתם, ויכסה את אור החמה
אכל פרי תנובתם, וכל עשבי האדמה
נהלל לשוכן רומה, השם נפשו בחיים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

מלך שלח חשך להם, ונעשו כלם כעורים
ולא ראו את אחיהם שלשת ימים אמורים
ולא קמו מתחתיהם, שלשת ימים אחרים
נגלו מצפונם אחרים, אל בני א-להים חיים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

בכל זאת חזק את לבו, רשע עריץ ולא אבה
לשלח את עם קרובו, אל ארץ טובה ורחבה
ונד כל בכור באויביו, הוא ולא מלאך שר צבא
ויצל לאם אהובה, ולא חלו בה ידיים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

רצה לזכות ענתו, וברב חסדיו גמלם
לפרש מחמץ מצותו, בזמן זה לדורות עולם
כי עם השטן חברתו, אחים, ולא יתפרדו כלם
מצה חלקם וגורלם, הנה טובים השנים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

שלש השמורות סודם, שלש ראשונות מאירות
מוחין דאבא יסודם, חמה בראשו עטרות
זרוע קו ימין נגדם, ביצה לצד הגבורות
מרור ביניהם מתנד, לקח אלו פי שנים
ויקוי אלה בתנד, והוא בין המשפתיים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

חרסת תחת זרוע, סודות נצח בה נתכנו
ההוד אל הכרפס רע, ותחת הביצה תנו
וביניהם הן בוקע, יסוד חזרת אופנו
קצרה מלכות אמנו, נשלמו עשר אורים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

שירו מאד לא-ל הודו, פיננו יספר נוראותיו
טוב וסלח גבר חסדו, עלינו על פי מדותיו
כל גוים כאין נגדו, וב ישראל שם תורתיו
ויכתירם בעטרותיו, לאיש כתרם שנים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

חדש כקדם ימינו, למה נשכחנו
זה כמה, זכרנו ושמחנו
עשה בגוים נקמה, קנא לכבודך אבינו
ושלח מנחם נחמה

אז יגדל שמך רב עצמה הנוטה כדוק שמים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

ואין שחוק אלא עבודה זרה, שנאמר (שמות ל"ב) "ויקומו לצחק", ואין שחוק אלא שפיכת דמים שנאמר (שמואל ב. ב) "ויקומו נא הנערים וישחקו לפנינו" וגו', ואין שחוק אלא ליצנות שנאמר (ישעיה כ"ח) "ועתה אל תתלוצצו" וגו', שהיו מתלוצצים על דין של גיהנם שנאמר (שם) "לכן שמעו דבר ה' אנשי לצון וגו' כי אמרתם כרתנו ברית את מות ועם שאול עשינו חוזה".

לכך אמר הקב"ה לישראל; בני, אני הוא שישבתי תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, ומיום שנברא העולם עד אותה השעה עד שדרשתי וחקרתי וצרפתי ובחנתי את כל דברי התורה כולה, ומיום שבראתי את העולם וישבתי על כסא הכבוד שלי שליש היום אני קורא ושונה ושלש היום אני דן את הדין לכל העולם ושלש היום אני עושה צדקה, ואני זן ומפרנס ומכלכל את כל העולם כולו ואת מעשי ידי שבראתי בעולם, ואין לפני שחוק אלא שעה אחת בלבד.

ואימתי יש לפני שחוק? בשעה שעכו"ם אומרים בואו ונעשה עמו מלחמה, ואומרים בכמה גבורים הוא בא עלינו? יבא עלינו באלף אלפים גבורים. בכמה פרשים בא עלינו? באלף אלפי פרשים. בכמה חרבות בא עלינו? יבא עלינו באלף אלפים חרבות. על אותו השעה אני משחק, שנאמר (תהלים ב) למה רגשו גוים וגו' יושב בשמים ישחק".

ומשרה שכינה על נביאי שקר. ומנין שהורגת גדולי ישראל? צא ולמד ממקום נוב עיר הכהנים ואחימלך בן אחיטוב ושאלו שנענשו על דוד עונש גדול.

ומנין שמשרה שכינה על נביאי השקר? צא ולמד מאותו הנביא שבא אל ירבעם מלך ישראל. ואמר לו הקב"ה אל תהנה במקום הזה ואם תהנה תמות. בא אליו נביא שקר אחד, ואמר לו גם אני נביא כמוך, אע"פ שכיחש לו שרתה רה"ק על נביא השקר בשביל פת שנתן לעוברי דרכים, שנאמר (מלכים א. יג) "ויהי הם יושבין על השולחן ויהי דבר ה' אל הנביא אשר השיבו" וגו'.

מכאן אמרו כל האוכל לחם על השלחן עם הארץ ומרבה עמו בסעודה - אין דבריו נשמעים ולבסוף מחלוקת בא על ידו, שנאמר (ישעיה ט) "מנשה את אפרים ואפרים את מנשה יחדו המה על יהודה" וגו'. הא למדת שכל האוכל לחם עם עם הארץ על השולחן כאלו עבד עבודה זרה, ואם תלמיד חכם הוא מזלזל את תורתו. ומחלל שמו של אביו שבשמים ומאלמן את אשתו ומיייתם את בניו ואינו ממלא את ימיו וקושר שם רע לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות.

ישמור אדם את עצמו שלא ירבה שחוק שיחה ותיפלות. אין שחוק אלא גילוי עריות שנאמר (בראשית ל"ט) "ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא אלי לשכב עמי" וגו'. ואמרו; שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה.

בשכר שליוה אברהם אבינו את מלאכי השרת, ליוה הקב"ה את בניו במדבר ארבעים שנה, שנאמר (שמות י"ג) "וה' הולך לפניו יומם בעמוד ענן ולליל הדרך" וגו'. אלמלא זה הדבר הגדול כתוב אי אפשר לאומרו. כביכול כאב לפני בנו, כרב שנטל פנס לפני עבדו. כאם לתינוק שנאמר "ויאמר משה אל ה' וגו' כי תאמר אלי שאתה בחיך כאשר ישא האומן את היונק" וגו' (במדבר י"א).

למדנו מגדעון שעשה לחם למלאך ולא נהנה ממנו, שנאמר (שופטים ו) "וגדעון בא ויעש גדי עזים ואיפת קמח מצות וגו' וישלח מלאך ה' את קצה המשענת אשר בידו ויגע בבשר ובמצות ותעל האש מן הצור ותאכל את הבשר ואת המצות" וגו'.

למדנו ממנוח שעשה לחם למלאך ולא נהנה ממנו, שנאמר (שם י"ג) "ויאמר מלאך ה' אל מנוח אם תעצרני לא אוכל בלחמך" וגו'. בא וראה כמה עונשה וזכותה של פת; הורגת גדולי ישראל

אנשי אמונה

נכדי יקבל עליו את הדין

לכ"ק הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א היו שני יידיים, תלמידי חכמים שהיו יראי שמים מאד. הם היו סוחרים גדולים, כשלמסחרם היו קונים סחורה, ואחר כך מוכרים אותה בריוח גדול ומכאן היתה פרנסתם בשפע. שנה אחת, היה יבול מבורך של שקדים, ושני הסוחרים קנו בכל רכושם שקדים, כדי למכור אותם אחר כך בלונדון. אך למזלם הרע, באותו יום קיבלו מכתב מלונדון בו נאמר כי השקדים אינם טובים כלל, והם הושמו בהסגר. ולא עוד, אלא שהודיעו להם כי אי אפשר לנהל איתם משא ומתן מסחרי כלל, כיון שהשקדים אינם בריאים לגוף. בצרתם, הלכו שני היהודים אל הצדיק כ"ק רבי חיים זיע"א כשפניהם נפולות. כשראה אותם הצדיק שאלם: מה קרה לכם? והם סיפרו לו: "השקענו את כל רכושנו בקניית שקדים, ואילו עכשיו מודיעים לנו כי השקדים לא טובים והם בהסגר, ולא עוד, אלא שאי אפשר לנהל משא ומתן עם החברות שקונים מאיתנו שקדים". שמע הצדיק ואמר להם: "אל תדאגו. ראשית, תכתבו להם מכתב חזרה כי השקדים אינם בחרם, וכי הם טובים מאד למסחר, והם טובים ובריאים לגוף. שנית, הורה להם כ"ק רבי חיים זיע"א: בינתיים תשמרו את השקדים אצלכם, עד שאני אומר לכם מתי למכור אותם". לאחר שלושה חדשים החל לפתע ביקוש גדול לשקדים. מחירם של השקדים עלה מאד והאמיר לגבהים שלא ידעו עד כה. ואז הגיעו שני היהודים אל הצדיק רבי חיים זיע"א, ושאלו אותו כיצד לנהוג כעת? השיב להם הצדיק: "אם הריוח הוא גדול מאד, אתם יכולים למכור את השקדים". "רבינו. הריוח כרגע הוא גדול ביותר", צהלו השנים. "אם כן, הורה להם הצדיק, תכתבו להם שוב, כי השקדים טובים מאד והם לא בחרם". כדברי הרב כן עשו הסוחרים. ובעבור הסחורה הם קיבלו סכום אדיר של כסף והרוויחו הון רב. זהו כוחו של הצדיק, כפי מה שאמר התקיים במלואו בכח קדושתו. [שבח חיים]